Raport: ochrona pieszych na przejściach przez jezdnie

Utworzono: środa, 10, lipiec 2013 08:20

W znacznej części krajów europejskich kierowca ma obowiązek zatrzymywania auta, gdy tylko pieszy zbliży się do przejścia przez jezdnię - wynika z raportu przygotowanego przez kancelarię prawną Schonherr Poland na zlecenie Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Autorzy raportu przeanalizowali przepisy dotyczące ochrony pieszych na przejściu i w jego okolicy w 15 europejskich krajach. We wszystkich poddanych analizie pieszy, który już znajduje się na przejściu, ma bezwzględne pierwszeństwo. W 10 ochrona pieszego rozpoczyna się także w momencie zbliżania się do przejścia, jeżeli sygnalizuje on zamiar przekroczenia jezdni. Najdalej w ochronie pieszych poszły Francja i Norwegia. W obu tych państwach, jeżeli pieszy zbliża się do przejścia, nie sygnalizując nawet zamiaru jego pokonania, to kierujący pojazdem i tak ma obowiązek zatrzymania się przed wyznaczonym przejściem. W Polsce, Rumunii, Słowacji, Słowenii i na Węgrzech pieszy ma pierwszeństwo dopiero w momencie wejścia na przejście.

W Austrii ochrona pieszego rozpoczyna się w momencie, gdy jego zamiar wejścia na przejście dla pieszych staje się lub powinien stać się widoczny dla kierowcy. Nie ma jednak żadnych zasad dotyczących odległości ani żadnych innych zasad określających moment, w którym zamiar przejścia staje się widoczny. Ochronę zapewnia ustawa o ruchu drogowym, która w art. 9 ust. 2 mówi: „Kierujący pojazdem niebędącym pojazdem szynowym zobowiązany jest umożliwić nieograniczone i niestwarzające zagrożenia przejście przez jezdnię pieszemu lub wrotkarzowi, który znajduje się na przejściu dla pieszych lub który w sposób rozpoznawalny chce skorzystać z przejścia dla pieszych.” Moment rozpoczęcia ochrony powiązany jest z chwilą, w której uważny kierowca jest w stanie rozpoznać zamiar pieszego przejścia przez jezdnię. Praktyka orzecznicza wyraźnie wskazuje, że

Phoca PDF

właściwy moment należy oceniać indywidualnie w zależności od przypadku, praktyka sądowa zatem nie przewiduje bardziej precyzyjnych (ogólnych) zasad.

W Belgii ochrona pieszego rozpoczyna się w momencie zbliżania się do jezdni, np. gdy ma on zamiar przejść przez jezdnię na przejściu dla pieszych. Określa to rozporządzenie królewskie z 1 grudnia 1975 r. w sprawie ogólnej regulacji ruchu drogowego i korzystania z dróg Publicznych. W art. 40.4.2 zawarto przepis mówiący: „W przypadku, gdy żadna osoba ani sygnalizacja świetlna nie kieruje ruchem, kierowca zobowiązany jest zbliżać się do przejścia dla pieszych z umiarkowaną prędkością. Jest on zobowiązany ustąpić pierwszeństwa pieszym, którzy znajdują się na przejściu lub mają zamiar wejść na przejście.” Z praktyki orzeczniczej wynika, że zasad tych nie należy interpretować w sposób dosłowny. Ogólnie dopuszcza się, że piesi nie mają absolutnej ochrony przy przechodzeniu przez jezdnię (we wszelkich okolicznościach); są oni na przykład zobowiązani brać pod uwagę prędkość, z jaką poruszają się kierowcy i zachować ostrożność przed przejściem przez jezdnię.

W Niemczech ochrona pieszego przechodzącego przez jezdnię na przejściu dla pieszych rozpoczyna się w momencie zbliżania się do jezdni. Kierujący pojazdami zobowiązani są do zatrzymania się, gdy zamiar pieszego przejścia przez jezdnię jest „wyraźnie zauważalny”. Reguluje to ustawa o ruchu drogowym, która w ust. 26 (1) zawiera przepis mówiący: „Za wyjątkiem pojazdów szynowych, pojazdy na przejściach dla pieszych zobowiązane są do umożliwienia pieszym oraz osobom poruszającym się na wózkach przejścia przez jezdnię, gdy osoby te pokazują w sposób zauważalny zamiar skorzystania z przejścia. W takim przypadku, pojazdy mogą jedynie zbliżyć się do przejścia z umiarkowaną prędkością; w razie konieczności, muszą zaczekać.” Niemieckie prawo nie określa odległości od jezdni, jaka jest konieczna, aby pieszy był chroniony. W praktyce orzeczniczej, zamiar pieszego przejścia przez jezdnię jest wyraźnie zauważalny, gdy pieszy stoi przy krawężniku patrząc na przejście lub gdy szybko zbliża się do przejścia. Z drugiej strony, zamiar pieszego przejścia przez jezdnię nie jest wyraźnie zauważalny w przypadku, gdy pieszy zbliża się do przejścia równolegle do jezdni w pewnej odległości. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem, zakres ochrony obejmuje kilka metrów poza strefę przejścia. W praktyce orzeczniczej, ochrona dotyczy odległości co najmniej czterech metrów od przejścia, lecz nie więcej niż sześć do ośmiu metrów wzdłuż przejścia.

Polska ustawa 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym zawiera przepisy: art. 13 ust. 1 „Pieszy, przechodząc przez jezdnię lub torowisko, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, korzystać z przejścia dla pieszych. Pieszy znajdujący się na tym przejściu ma pierwszeństwo przed pojazdem”; art. 26 ust. 1 „Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu.” Dodatkowo regulacje zawarto w rozporządzeniu Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych: §47 ust. 4 „Kierujący pojazdem zbliżający się do miejsca oznaczonego znakiem D-6, D-6a al-bo D-6b jest obowiązany zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo

Phoca PDF

pieszych lub rowerzystów znajdujących się w tych miejscach lub na nie wchodzących lub wjeżdżających.” Istnieją wątpliwości odnośnie obowiązywania §47 ust. 4 rozporządzenia w zakresie, w jakim przyznaje on pieszym szersze uprzywilejowanie niż art. 13 ust.1 i art. 26 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym. W doktrynie podnoszone jest, że taka regulacja nie może następować w akcie niższego rzędu oraz, że wykracza ona poza delegację ustawową do wydania rozporządzenia.

***

Polska jest w Europie rekordzistą, jeżeli chodzi o liczbę wypadków z udziałem pieszych, co budzi obawy dotyczące m.in. dostatecznego zabezpieczenia praw tej grupy uczestników ruchu oraz ich egzekwowania. Zgodnie z naszym prawem kierowca musi ustąpić pierwszeństwa, gdy pieszy jest już na pasach. W ubiegłym roku w Polsce w ponad 10 tys. wypadków z udziałem pieszych zginęło prawie 1200 osób (to aż 1/3 wszystkich zabitych w wypadkach drogowych), a ponad 9 tys. zostało rannych. Sposobem na zapewnienie większego bezpieczeństwa pieszym może być m.in. zmiana przepisów w zakresie pierwszeństwa pieszych na przejściu i w jego bezpośrednim sąsiedztwie i ich skuteczne egzekwowanie od kierujących pojazdami.

Źródło: Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

Phoca PDF